REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 77. Braşov, Sâmbătă 5 (18) Aprilie 1903.

Guvernul nu cedéză!?

Trecură şi vacanţele Pascilor gregoriane, ér dieta se redeschise, găsind faţă 'n faţă în aceeaşi încordare majoritatea cu minoritatea, tabĕra lui Szell cu tabĕra lui Kossuth.

Din tóte părţile se asigură, că în decursul vacanţelor situaţiunea nu s'a schimbat şi nu s'a clarificat întru nimic. Ministru-preşedinte a făcut raport Majestăţii Sale despre starea lucrurilor. Atâta e tot. Despre negocierĭ între guvern şi oposiţiune nicĭ vorbă.

Se semnaléză însĕ din Viena, că Coloman Szell este firm decis a nu se retrage, la cas când obstrucţiunea kosuthistă ar împiedeca votarea de către cameră a proiectului de lege relativ la prelungirea provisorie a budgetului. Décă nu se va da d-lui Szell îndemnitatea cerută până la 1 Maiu, el va fi silit, vrênd sĕ rĕmână la cârmă, a guverna mai departe, în contra prescrierilor constituţiei, fără de budget încuviinţat de dietă.

In cercurile bine informate se mai dă cu socotéla, că d-l Szell are deja aprobarea corónei de a procede astfel, în cas când oposiţiunea va zădărnici votarea îndemnităţii.

Décă sunt adevĕrate afirmările de mai sus şi décă într'adevĕr guvernul e hotărît a purta cu obstrucţiunea o luptă până la cuţite, cum voia sĕ o pórte fostul ministru-preşedinte Banffy, în cas când compromisul, ce'l încheiase Szell cu oposiţia nu l'ar fi silit a se retrage, atuncĭ numai dela atitudinea oposiţiei atêrnă desfăşurarea lucrurilor în ḑilele următóre; dela oposiţiune depinde că óre isbucni-va orĭ nu crisa cea grea, ce o va aduce cu sine starea de *ex-lex* în Ungaria.

Firesce, oposiţia la rêndul sĕu vrea sĕ încarce tótă rĕspunderea pentru urmărĭ în spinarea guvernului, şi'l ameninţă, décă nu va ceda el. Sunt însĕ inegale puterile, mai vêrtos din causă, că cercurile mai înalte nu vor şi nu pot admite în împrejurările date una cu capul, ca sĕ se facă pe voia oposiţiei, retrăgênd guvernul proiectele de lege militare, ce le-a presentat camerei.

Deja în şedinţa de erĭ s'a anunţat lupta ce are sĕ urmeze cu tótă vehemenţa din incidentul discusiunei asupra interpelaţiei relativă la relegarea câtorva elevĭ din şcóla de cadeţĭ (honveḑi), pentru-că au demonstrat contra imnului „Gott erhalte“. Cel mai bun prilegiŭ pentru cei din céta lui Barabas de a-şĭ desfăşura vitejia prin esclamaţiunĭ „patriotice“ injuriόse. Ministrul de honveḑĭ n'a mai sciut, cu tot energicul sĕu avênt, cum sĕ mai caracteriseze acésta atitudine şi a ḑis, că oposiţiunea dă rĕu esemplu tinerimei.

Motivele acţiunei oposiţiunei maghiare sunt învederate. Ea crede, că a sosit momentul, ca sĕ facă o spărtură în vechia organisaţie a armatei comune şi sĕ contribue prin naţionalisarea armatei la completarea clădirei statului naţional maghiar, ce a accentuat'o aşa de des ministru-preşedinte Szell în vorbirile sale din cameră. E vorba de a întări prn-tr'asta şi mai tare egemonia rassei maghiare.

E caracteristică observarea ce-o face „N. fr. Presse“ vorbind de nisuinţele aceste ale „minorităţii“. (Numai ale ei?—).

Numita fóie, care susţine relaţiunĭ strînse cu guvernul unguresc, întrébă: Cine póte calcula mersul şi întorsăturile crisei grele ce ar urma?

„Majoritatea şi minoritatea sunt aḑi, cu neînsemnate escepţiunĭ, în dieta ungară compuse din Maghiarĭ. Ce va fi óre décă milióne de Slovacĭ şi Românĭ din Ungaria vor cunósce slăbiciunea acestei diete şi vor urma esemplul oposiţiei maghiare pentru o oposiţie anti-maghiară? Nu totdéuna naţionalităţile vor sta în nelucrare politică, nu pentru tóte timpurile este asigurată legea electorală, care garantéză superioritatea partidelor representate aḑi în dietă?...“

Dieta ungară s'a redeschis erĭ, Joi. Guvernul a pus la ordinea ḑilei desbaterea asupra proiectului pentru îndemnitatea budgetară. Şedinţa de erĭ însĕ nu s'a ocupat cu indemnitatea. Conform hotărîrei luate în conferenţa ţinută alaltăerĭ, kossuthiştii au pus pe tapet afacerea eliminării câtorva elevĭ din şcóla de cadeţĭ din Cincĭ-bisericĭ (Pécs), cerênd lămurirĭ de la ministrul de honveḑĭ br. Geza *Fejervary*. Ministrul a rĕspuns, că $^3/_4$ din scirile ḑiarelor nu sunt adevĕrate. Doi elevĭ au fost eliminaţĭ, fiind-că nu erau la nivelul tinerilor, carĭ vréu sĕ devină oficerĭ. Este adevĕrat, ḑise Fejerváry, că n'au cântat „Gott erhalte“, din care causă tinerii n'au căpĕtat permisiune de a părăsi şcóla. Unul din tinerĭ a ḑis: „E o porcărie, că pentru „Gott erhalte“ nu ne lasă sĕ eşim“.

Ḑiarele oposiţionale hossuthiste asigură pe tóte tonurile, că partidul independist nu va desarma şi va continua obstrucţiunea contra proiectelor militare, chiar décă proiectul de indemnitate, contra căruia încă vor face obstrucţiune, va fi votat.

Cehii şi obstrucţiunea. „*Narodni Listy*“, organul autorisat al partidului Cehilor tinerĭ, semnaléză obstrucţiunea din partea acestui partid, décă nu va succede un *modus vivendi* între Cehĭ şi guvern.

Situaţia în Macedonia. Ḑiarului „*Berliner Tagblatt*“ i-se anunţă din Constantinopol, că între ambasadorii Rusiei şi Austro-Ungariei şi între Pórta otomană se urméză un viu schimb de note asupra situaţiunei din Macedonia, de óre-ce rapórtele Porţii sunt în contradicere cu rapórtele consulare. După cele din urmă *rĕscóla se întinde întruna*. Cele două marĭ puterĭ vor trimite în curênd un advertisment comun guvernului turcesc. Se mai vorbesce şi despre o întrare a trupelor austro-ungare în Mitroviţa.

Ḑiarul „*Times*“ din Londra învinuesce pe Sultanul Abdul Hamid, că nu póte, orĭ nu vré sĕ înfrâneze pe Albanesĭ Nimenĭ în Turcia nu crede, continuă ḑiarul, că reformele impuse de Rusia şi Austro-Ungaria, vor fi aplicate de Sultan în mĕsura în care i-s'au impus. Acţiunea la aparenţă energică a guvernului turcesc se va sfîrşi curênd şi situaţia va deveni érăşĭ tot aşa de ameninţătóre ca înainte cu o lună.

Românii în Roma.

Congresul latin a fost inaugurat Mercurĭ diminéţa în sala Horaţilor şi Curiaţilor. Au participat peste 1000 de învitaţĭ. Asistau toţĭ Românii, aflătorĭ la Roma, cu cocarda tricoloră română la butonieră, precum şi elevii institutului „Virgil Popescu“ cu stégul şcólei.

La locul de onóre se aflau ministrul italian de instrucţiune publică, Nasi, ministrul frances de instrucţie Chaumié, primarul Romei, Colonna, Tocilescu şi De Gubernatis. Alăturĭ stăteau Fleva, senatorul Pierantoni, ambasadorul Franţei şi cel al Chinei, mulţĭ membri ai corpului diplomatic, miniştri italienĭ, senatorĭ şi deputaţĭ.

Primul a vorbit prinţul *Colonna*, primarul Romei, care după ce salută pe congresiştĭ, întorcêndu-se către Românii presenţĭ, se esprimă astfel:

„La solemnul apel, nimenĭ n'a lipsit şi cei mai depărtaţĭ, acei pe carĭ atâtea obscurităţĭ şi atâtea barbarii violente i-au despărţit de mama latină, au venit aḑi în falange însufleţite de o dragoste fiéscă pentru „alma mater“, visul şi speranţa unor continue generaţiĭ de viteḑĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Discurs funebral

rostit la sicriul regretatului profesor *Ioan Popea*, de d-l director gimnasial **Virgil Oniţiu**.

În numele Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duch!

Mórte! Mórte! Oh, cumplită şi 'n vecĭ nedeslegată enigmă, care frămînţĭ creerii noştri din generaţie în generaţie, tu putere nemilósă pentru unii, tu mângăitor repaus pentru alţii, tu obiect al temerilor nóstre în toiul fericit al vieţii, tu scăparea nóstră din sbuciumul sdrobitor al esistinţii pămêntescĭ, — tu grozavă, nepricepută şi nepătrunsă de mintea omenéscă, dér cumplit de dréptă, căcĭ ai tĕi suntem cu toţii, — o mórte, mórte, venit-ai érăşĭ în mijlocul celor puţinĭ aleşĭ ai noştri şi răpit-ai cu braţul tĕu cumplit un stejar venerabil din codrul nostru rărit, răpitu-ne-ai — nemilóso — pe un iubit mentor şi amic, pe un bun şi de toţĭ stimat coleg!

Cu ast-fel de prilejurĭ cumplite simţim şi vedem numai, cât suntem de micĭ şi de nesocotiţĭ faţă cu acel rege păgân din négra antichitate, care avea un curtean orînduit anume, ca ḑilnic, de câte-orĭ îşĭ petrecea mai bine, sĕ-i aducă aminte necontenit de mórte!

Oh, de-am avé şi noi un ast-fel de străjar în sufletul nostru, care ḑilnic sĕ ne anunţe cu glasul lui cuminte acel istoric: memento mori, — atuncĭ nu ne-ar sgudui aşa de cumplit mórtea neaşteptată, când o vedem ca pe un vultur răpitor din senin repeḑindu-se şi 'n cumplitele-i ghiare răpind pe cine am iubit şi stimat mai mult!

Dedaţĭ plăcerilor vieţii, preocupaţĭ de înşĕlătórea dulcéţă a efemerelor momente senine ce petrecem pe pămênt, noi alungăm de la noi departe imaginea morţii, facem ca struţul din poveste, care-şi ascunde capul în nisip, ca sĕ nu vadă peirea ce-l aşteptă, par-că prin aceea, că ne legăm ochii, ca sĕ nu vedem mórtea, — mórtea nu ne-ar vedé!

Oh Mórte, de nu am uita atât de ades, că tu eştĭ marea nóstră stăpână, că născându-ne, în sclávia ta întrăm, că în mânile tale este fie-care clipă a vieţii nóstre, — de ne-am cugeta ḑiua şi nóptea la capriţiósa ta atotputernicie peste noi, — atuncĭ nu am sta atât de sdrobiţĭ în sufletele nóstre, de câte-orĭ răpind pe cei iubiţĭ ai noştri, facĭ sĕ ne îngrozéscă cugetul la tine.

Ast-fel îngroziţĭ de cugetul cumplit al morţii, nimiciţĭ şi sdrobiţĭ în nimicinicia nóstră, mărimĭ imaginare şi fiinţe microscopice, — stăm adunaţĭ cu jale, durere şi sfiélă în jurul acestui cosciug mut, în care zac rĕmăşiţele pămêntescĭ ale unui bărbat distins şi vrednic, care în timp de aprópe 4 decenii a fost un model viu de virtuţĭ pentru atâtea generaţiĭ de tinerĭ, ce s'au perîndat la şcólele nóstre.

Dér ar fi prea grozav pentru noi, décă sufletele nóstre robite momentan de terórea morţii cumplite, nu s'ar înălţa în sfere mai înalte, în sferele luminii cerescĭ a vieţii eterne, în carĭ cu mórtea pe mórte călcând, mórtea o învingem, din robie ne ridicăm, pentru-ca sĕ dobândim nemurirea.

Da, prea grozav ar fi pentru noi, décă de-odată cu cugetul oribil al morţii, nu ni-ar şopti un glas înnăscut fiinţei nóstre, un glas divin din altă lume, — că mórtea nu este sfîrşitul întregii nóstre fiinţe, că mórtea este numai pórta prin care sufletul nostru inmaterial, desfăcêndu-se de învĕlişul material de pămênt, se reîntórce în eternitatea de lumină, din care pentru o clipă s'a fost desprins. Este acel glas al firii, pe care l'a auḑit şi marele Horaţiu, când a scris celebrele cuvinte: Non omnis moriar!... Aşa este!

„Nu întrega nóstră fiinţă móre“, — étă balsamul mângâetor al sufletelor nóstre, jalnicĭ ascultătorĭ! Sufletul nostru este nemuritor şi mórtea ne deschide eternitatea fericirii!

Voi, ce plângeţĭ, uscaţĭ lacrimile vóstre şi mângâiaţi-vĕ sufletul îndurerat împreună cu mine! Veniţĭ, sĕ aruncăm o privire asupra carierei pămêntescĭ a acestui nobil suflet! Veniţĭ, sĕ ne convingem cu toţii, cum acest suflet ales care îşĭ ia aḑi calea spre lumina de vecĭ, o vrednică şi démnă luptă a luptat pe pămênt! Veniţĭ sĕ ne înseninăm sufletul prin convingerea, că o viéţă pămêntéscă ast-fel petrecută, este garanţa cea mai mângâitóre pentru noi, că sufletul celui îndepărtat de la noi a reîntrat în fericirea

„Primiţi mulţumirĭ, o Românilor, în numele Romei. Voi dovediţi, cum aţi dovedit pe câmpurile de luptă, că sunteţi nisce demnĭ fii ai mândrilor legionarĭ ai lui Traian şi că nu înzadar acel mare împărat v'a pus ca sentinelă supremă a civilisaţiei latine la marginele extreme ale imperiului, în contra barbarului năvălitor.

„Vulturii romanĭ au călăuzit atuncĭ legiunile victoriose, adĭ spritul latin, care v'a condus la Champidoglio, vĕ arată încă-odată la Orient postul vostru de glorie şi de onóre".

D-l Nicolae *Fleva*, ministrul României la Roma, felicitând pe orator, i-a mulţumit în numele ţĕrii, pentru măgulitórele cuvinte rostite.

Ministrul instrucţiunei publice, d-nul *Nassi*, a relevat cinstea adusă Romei prin faptul unirei între zidurile ei a tuturor representanţilor rassei latine.

Auditorul a făcut imense ovaţiunĭ oratorului şi a strigat: *Trăiéscă Carmen Sylva! Trăiéscă România!*

A urmat discursul aplaudat al ministrului de instrucţie al Franţei şi acela al profesorului *Angelo de Gubernatis*.

D-l Gr. G. *Tocilescu*, savantul profesor universitar, a rostit o strălucită cuvêntare, în limba italiană.

Oferind primarului Romei un fórte frumos grup, representând pe Italia şi România, surorĭ, dându-şi mâna surîdĕtóre şi pline de afecţiune (Marĭ ovaţiunĭ.) d-l Tocilescu esclamă:

„Italia şi România, surorĭ, vor fi întotdéuna unite; acéstă legătură ce vĕ oferim, represintă sentimentele surorei de la Tibru şi surorei de la Dunăre, carĭ se privesc cu drag.

„Domnule primar, păstraţĭ acest grup în Capitoliu, ca semn al afecţiunei nóstre neşterse" (Mare manifestaţie).

Aplausele au durat mult timp după ce d-l Tocilescu şi-a terminat discursul.

România şi chestia macedoneană.

Marele diar frances „Le Temps" publică sub titlul de mai sus următórea corespondenţă din Bucuresci:

Demersurile făcute de către guvernul român pe lângă cabinetele din Europa, cu privire la reformele din Macedonia, au atras atenţia tuturor. S'a făcut cunoscut cuprinsul unei note diplomatice în acéstă cestiune.

România dându-şi sémă de situaţia sa delicată, a luat o atitudine, ce-i este impusă atât prin posiţia sa geografică, cât şi prin rolul ei moral în Peninsula balcanică. Şi acésta, independent de împrejurarea esenţială că esistă în Macedonia o populaţie românéscă, numită Cuţovlahĭ, pe carĭ România nu i-a perdut nicĭ-odată din vedere şi pe carĭ n'are nicĭ decum de gând de a-i părăsi.

România nu vrea sĕ fie şi nu-i, la drept vorbind, o ţĕră de Orient. Civilisaţia ei înaintată, politica sa internaţională o alipesc de acţiunea puterilor centrale.

Din punctul de vedere social şi din acela al principiilor călăuzitóre, ea se deosebesce cu totul de popórele transdunărene şi nu gravitéză, ca vecinele ei, în orbita cutărei, orĭ cutărei puterĭ. Pe când aceste state sunt într'o fierbere necurmată, pun adesea în primejdie pacea Europei şi sunt sguduite de mişcărĭ violente şi neaşteptate, regatul român dă pilda moderaţiunei şi a înţelepciunei.

Trebue sĕ se ştie sémă însĕ, că România, deşi nu-i o ţĕră orientală, e aprópe de Orient. Ea e un stat european, apropiat de teatrul evenimentelor şi prin acésta chiar un factor european fórte important. România e óre-cum negociatorul înaintat al păcei, pe care nicĭ o altă ţĕră n'o doresce mai mult, decât dênsa spre a urma şi a sfîrşi opera desvoltărei sale interióre.

Românii, numĕrând printre dênşii mulţĭ conaţionalĭ din Macedonia, carĭ cunosc bine acéstă provincie, sunt şi ei mai în mĕsură decât orĭ cine de a-şĭ face o părere lămurită asupra actualelor evenimente.

Ei sciu, că starea de duşmănie dintre diferitele popóre, carĭ locuesc Macedonia, e mai acută decât cea pe care fie-care dintre ele o are contra Turciei. Fiind-că au avut sĕ îndure pe propriul lor teritoriu urmările isprăvilor sângeróse şi aşa de neîndreptăţite ale comitetelor bulgare, ei nu se îndoesc, că cetele de agitatorĭ din Sofia sunt primii urzitorĭ ai turburărilor şi ai exceselor din Macedonia.

Pentru dînşii pare indicat, ca Turcia sĕ aibă egemonia asupra acelor diferite popóre. Ei nu se tem de acéstă supremaţie pentru conaţionalii lor cuţovlahĭ, ceea ce dovedesce sinceritatea lor.

Étă carĭ sunt, din punctul de vedere al politicei generale, motivele atitudinei României, în care nu intră nicĭ un sentiment de gelosie contra vecinilor ei.

România ar fi din contră fericită de a vedé pe Bulgaria şi Serbia prosperând în actualele lor frontiere spre a ajunge, la rîndul lor, partisanĭ ai păcei în Orient.

Dér mai e şi un alt motiv, curat romanesc şi etnic, care nu îngădue Românilor de a se desinteresa de situaţia din Macedonia: e afinitatea lor de rassă cu unul din elementele cele mai vióie din acest amestec de popóre, cu Cuţovlahii.

E fórte firesc, într'adevĕr, ca Românii sĕ aibă un viu interes pentru conaţionalii lor şi revendicările lor, deşi modeste, merită totuşĭ sĕ atragă atenţia Europei. Nu póte încăpea îndoială, că în Macedonia esistă o populaţie fórte însemnată de Românĭ.

Corespondentul, după-ce arată originea, limba şi îndeletnicirile Cuţovlahilor, spune, că familia Dumba din Viena, Averoff marele filantrop, Menelas Ghermani, erau toţĭ Românĭ macedonenĭ. El urméză apoi astfel:

Mulţĭ anĭ Românii macedonenĭ hrăniţĭ cu civilisaţia grecéscă, n'au avut consciinţa originei lor latine.

Rĕsboiul pentru independenţa Greciei la 1821 a vĕdut Românĭ macedonenĭ printre cei mai iluştri şefĭ ai mişcărei. Mulţĭ dintr'înşii au fundat în Grecia mănăstirĭ, aşedăminte de utilitate publică din averea lor agonisită în străinătate.

D'abia de la 1877, după isbândele Românilor pe câmpiile de luptă din Bulgaria, sentimentul român se trezi definitiv printre Cuţovlahĭ, şi acésta cu atât mai mult, cu cât egemonia grecéscă nu s'a realisat.

Mai esistă însĕ printre Românii macedonenĭ un partid de „grecomanĭ", dér acéstă mişcare e esclusiv politică.

După aceste lămurirĭ se va înţelege, că un popor numericesce puţin numeros, care în regatul României are 6 milióne de suflete, nu se póte lipsi de întărirea a sute de mii de inşĭ din rassa sa, alcătuind un element de prima ordine. De aceea, de la 1867, Românii au arătat cea mai mare solicitudine faţă de conaţionalii lor din Macedonia.

Drépta causă a Cuţovlahilor nu va intra într'o fasă practică, decât când se va fi recunoscut acestei populaţiĭ libertatea de a se constitui într'o comunitate religiósă.

Acestea sunt motivele, carĭ fac pe România, ca sĕ se intereseze de afacerile din Macedonia.

Chestiunĭ agrare.

(Urmarea a 8-a.)

De aceste înfiinţărĭ şi amelioraţiunĭ agricole profită direct şi indirect în mii de chipurĭ şi sătênul clăcaş, căcĭ nu le putea ţine boierul închise ca bonurile şi scrisurile în ladă de fer şi în casa Wertheimiană, şi la nevoie era ajutorat, apĕrat de abusurĭ. De asemenea în Muntenia şi Bucovina; în cea din urmă boierii românĭ câţĭ au mai rĕmas sub dominaţiunea strĕină, au imitat îndată pe stat în amelioraţiunile şi aşedămintele economice şi culturale. Că între dênşii au fost câţi-va şi ómenĭ rĕi, brutalĭ chiar, carĭ pe clăcaşii lor îi maltratau şi despoiau, avari şi lacomĭ peste mĕsură, cine o va nega, însĕ aceia erau esceptiunĭ şi o raritate, căcĭ prea uşor clăcaşul şi iobagiul maltratat se făcea nevĕdut — doria şi găsia alt stăpân mai bun, orĭ trecea în altă ţĕră. Esemplele sunt destul de numĕróse. Că în Transilvania a mai fost la mijloc diferenţa de naţionalitate, de religie, cultură, politice etc., care a înăsprit şi mai tare contrastele, aceea este sigur.

Astădĭ sub regimul şcólei manchesteriane cu laisser faire laisser passer, lasă-l sĕ facă şi sĕ drégă, căcĭ se va isprăvi — arêndaşul ce vine pe moşie întrébă îndată la închirierea contractului şi al stipulaţiunilor, câţĭ locuitorĭ sunt pe moşie, şi carĭ sunt învoelile cu locuitorii pe moşie şi pe moşiile vecine, cât se plătesce taxă de păşunat, carĭ sunt rusfeturile, pogónele desĕvîrşite şi transporturile în clacă, apoi plocónele: limba şi muschiul porcului de Crăciun, ouĕle de Pascĭ, şi-i mĕsóră şi mărimea ouĕlor, puii de găină, purceii, meiĭ, cofa de unt etc., şi pe care din ele le-ar puté urca scăriş, şi după ele oferă preţul arêndei. Acestea sunt regula generală şi nimenĭ nu o mai consideră ca abus orĭ impilaţiune. Acelea sunt de altă natură.

Despre starea raporturilor agrare vechĭ şi a agriculturei din ţĕra Moldovei sub regimul legei feudale şi la desfiinţarea ei, Ion Ionescu de la Brad în monografiile sale: Agricultura română din judeţul Dorohoiŭ 1866, ne desvăluie o icónă prea frumósă, căcĭ ne descrie peste 30 de moşii marĭ din cele mai frumóse, adevĕrate ferme model cu o organisaţie superioră, admirabilă, şi că fiind la înălţimea progresului timpului cu velinţe pe ele, herghelii de rasă — văcăriĭ mariĭ, oierii merinóse, parcurĭ, grădinĭ vaste de pometurĭ alese, drenaguirĭ. Raporturile dintre proprietarii sătenĭ numai rele şi îndîrjite nu mai erau.

La pag. 179: Totala lui A. Plaino:

„Acest mare proprietar, care a fost bun nu numai pentru sine, dér şi pentru locuitorii sĕi, a lăsat între dênşii regretele cele mai sincere şi memoria cea mai scumpă, pentru-că a îngrijit bine de dênşii i-a înstărit şi i-a făcut sĕ nu scie ce este nevoia. Regretăm, că nu putem spune aci tot binele ce am audit din gura locuitorilor despre dragostea şi mila ce avea de dênşii proprietarul moşiei. Un lucru însĕ nu putem sĕ-l trecem cu vederea, şi acesta este silinţa ce a avut proprietarul de a face ca toţĭ locuitorii sĕ-şĭ sădéscă livedĭ de pomĭ roditorĭ în prejurul caselor. Aceste livedĭ fac ca sĕ fie astădĭ aspectul satului Broscăuţĭ de o mare frumuseţe. La Broscăuţĭ rar om sĕ fie, care sĕ nu aibă livadă de pomĭ împrejurul casei sale".

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 4 Aprilie v.

Noul episcop al Oradiei. Oficiosul „*Kel. Ert.*" aduce din isvor sigur scirea, că în numĕrul de Dumineca al foii oficiale „Budapesti Közlöny", va apăré prea înaltul autograf prin care Ilustritatea Sa d-l episcop al Lugoşului Dr. *Demetriu Radu e numit episcop la Oradea-mare.*

Maghiarii cer loc între naţiunile latine. Orĭ-cât de paradoxală s'ar păré acéstă scire, ea totuşĭ este adeverită. Pe când istoricii maghiarĭ contestă latinitatea Românilor, s'a întêmplat, că generalul Türr s'a presentat la congresul latin din Roma şi invocând „meritele Maghiarilor pentru cultura latină", a cerut sĕ fie admişĭ şi ei printre naţiunile latine... Multe minunĭ se mai întêmplă în lume.

Deputaţĭ sinodalĭ. Ca întregire la lista deputaţilor mirenĭ aleşĭ la sinodul archidiecesan, înregistrăm, că în cercul VIII (Geógiu) sunt aleşĭ d-nii Petru Pipoş, jude de tablă în pensiune, şi Dr. Aurel Vlad, director al băncii „Ardeleana", ér în cercul X (Câmpenĭ) d-nii Dr. Vasilie Preda şi Dr. Zosim Chirtop, advocaţĭ în Câmpenĭ.

---

vieţii eterne, că prin mórte a ajuns la viéţa cea adevĕrată!

*

Ioan Popea, scumpul nostru defunct, s'a născut în Satulung în 2 Iulie v. 1839, ca fiu al părintelui Neagoe Popea şi a soţiei sale Voica.

Prima instrucţiune a primit'o în comuna sa natală de la învĕţătorii George Manole şi Procopie Deac. După anii agitaţĭ ai revoluţiunei, tinĕrul Ioan îşĭ continuă învĕţătura întreruptă, trecênd la şcóla primară evang. luter., apoi la şcólele nóstre centrale din Braşov. In timpul de la 1852—1856 dênsul face cursurile gimnasiale inferióre la gimnasiul nostru, atuncĭ încă numai de 4 clase.

Era epoca de însufleţire a redeşteptărei naţionale pe atuncĭ, însufleţire, care a durat din nimic măreţul nostru edificiu gimnasial şi a pus basă atâtor instituţiunĭ culturale românescĭ aci în Braşov. Dilnic îl vedea tinĕrul Ioan Popea pe Venerabilul Ioan Popasu, cum alérgă fără preget împrăştiind însufleţire în jurul sĕu şi muncind cu zel de apostol la realisarea idealelor sale românescĭ, dilnic audia glasul învăpăiat de dragoste de neam al profesorilor sĕi plinĭ de mândria înaltei lor vocaţiunĭ şi în dile marĭ de sărbătóre vedea faţă 'n faţă maiestósa figură a marelui archiereu Andreiŭ, care venea sĕ insufle iubiţilor sĕi Românĭ din Braşov forţe nouĕ în titanica lor luptă pentru lumina naţională.

Aerul acesta idealistic, în care reposatul îşĭ face prima şcólă, a fost de covîrşitóre înrîurire asupra firei sale blânde. Anii petrecuţĭ în şcóla nóstră din Braşov tocmai în acéstă primă epocă a ei, şi-au imprimat pentru totdéuna pecetea lor în sufletul lui Ioan Popea, al acestui abnegat scutier al idealismului, al moralei şi al virtuţilor nobile.

Gimnasiul superior l'a absolvat în anul 1860 la institutul evang. luteran din Braşov.

Ioan Popea, urmându-şĭ firea sa blândă, contemplativă şi religiósă, se dedică studiilor teologice, a căror basă şi-o câştigă în institutul nostru teologic din Sibiiu în anii şcolarĭ 1860/61 şi 61/62. In anul următor face praxă în cancelaria consistorială, unde admiraţiunea lui faţă cu marele Andreiŭ, o notă caracteristică a întregei sale individualităţĭ, se potenţéză până la cea mai ideală veneraţiune.

Marele Archiereu recunoscênd talentul tinĕrului teolog absolut şi mai cu sémă curăţenia morală a sufletului sĕu, îl trimite în anul 1863 cu stipendiu la Lipsca, pentru-ca sĕ-şĭ completeze studiile sale teologice. Timp de 2 anĭ de dile tinĕrul Ioan Popea studiéză la Lipsca paralel teologia şi filosofia, ascultând cursurile celebrităţilor: Kahnis, Luthardt, Brückner, Drobisch, Ahrens şi alţii.

Era la anul 1865. La gimnasiul din Braşov era mare lipsă de profesorĭ. Şi astfel Şaguna se vĕdu îndemnat a-l chema pe Ioan Popea încă înainte de ce şi-ar fi putut termina studiile superióre, şi a-i oferi o catedră de profesor la gimnasiul nostru.

De atuncĭ activitatea iubitului defunct s'a desfăşurat în tótă a ei bogăţie în mijlocul nostru. O uriaşă şi mănósă lucrare. Timp de 35 de anĭ propagă Ioan Popea cuvêntul luĭ Dumnedeu şi al neamului românesc, ca profesor de religie şi de limba şi literatura românéscă la şcólele nóstre, timp de 35 anĭ sĕmĕnă el în rênduri-rêndurĭ de tinere generaţiĭ sentimentul religios, iubirea virtuţilor, admiraţiunea caracterelor morale şi dragostea către tot ce e românesc.

Caracterul religios-moral şi consciinţa viie naţională, — étă idealul sĕu pedagogic, étă ţinta la care a îndreptat dilnic ochii şi inimele miilor sĕi de elevĭ. Şi cine l'a cunoscut, scie prea bine în ce înalt grad a întrunit el în persóna sa proprie acest ideal, — un lucru, care ne explică admiraţiunea şi iubirea tuturor elevilor sĕi, pentru carĭ memoria lui, sfântă şi în vecĭ neuitată va fi.

Dornic de bine, gata la orĭ-ce acţiune nobilă, însufleţit pentru orĭ-ce causă ideală, activitatea lui Ioan Popea nu s'a putut mărgini între cei 4 păreţĭ ai şcólei. El avea un capital spiritual cu mult prea bogat şi vast şi ţinea sĕ-l cheltuiéscă tot pentru binele obştesc.

Astfel îl vedem desfăşurând o activitate rodnică în sinódele nóstre archidiecesane, ca deputat sinodal, îl vedem ca president al Reuniunei învĕţătorilor din protopopiatul Braşovului, muncind neo-

In loc de florî peritóre pe sicriul regretatului profesor emeritat Ioan *Popea*, au întrat la „Fundaţiunea Bologa“ pentru masa studenţilor românî din Braşov următórele darurî pióse: D-l *Teodor Nica* director la banca naţională a României în Bucurescî *20 cor.*, *familia Puşcariu* din Braşov *20 cor.*, *familia Damian 20 cor.*, d-l *Cornel Bardosy* ces. şi reg. locotenent auditor *10 cor.*, d-l *Augustin Mazuchi* architect în Braşov *10 cor.*, şi d-l *Dr. Sterie N. Ciurcu* medic în Viena *20 cor.* Priméscă pioşii donatorî cele mai călduróse mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române.*

Suveranii Germaniei în Italia. Părechea imperială germană, în călĕtoria sa spre Roma, ce va avé loc pe la inceputul lui Maiŭ, va trece prin Bavaria. După cum se anunţă din Berlin, suveranii Germaniei se vor întêlni în timpul trecerei cu principele regent, în gara centrală din München, ér la reintórcerea lor din Roma la Berlin vor petrece mai multe óre la München, căcî, după cum se spune, împĕrătésa doresce de mult sĕ revadă acest oraş. La sfîrşitul acestei lunî plécă înaintea părechei imperiale un tren special cu echipagii şi caî, tot prin München spre Roma. Acestea vor servi ca sĕ conducă pe împĕrat, în Roma, de la ambasada prusiană până la Vatican, de óre-ce după ceremonialul Vaticanului nu se póte ca visita papei sĕ se facă de cineva care plécă din Quirinal séu cu un londou tras de caî din grajdurile regale italiene.

Potop în Bănat. In urma ploilor îndelungate au crescut — scrie „Drap.“ — repede rîurile Bega, Mureş şi Timiş şi ameninţă a esunda, ba pe alocurea au şi esundat. In Timişóra a trebuit în sĕptĕmâna acésta sĕ se ia dispoşiţiunî de siguranţă contra apei. O mulţime de lucrătorî au lucrat douĕ ḑile pentru întărirea ţĕrmului In locurile ameninţate stă neîntrerupt o sentinelă. In Lammgass apa a pătruns în trei curţî. Altă stradă Hasengasse a fost în mare parte cuprinsă de apă. — Mare pericol este şi la Gataia, unde Berzava a eşit din matca ei şi a pătruns în case şi a inundat ogórele. Multe animale de casă s'au înecat. Societatea de regulare a rîului Bega şi Timiş au trimis mulţî lucrătorî la Gataia pentru a preveni pericolul. — Mureşul şi Timişul încă au esundat pe alocurea. — Şi în Panciova e mare primejdia. Dunărea şi Timişul cresce vĕdênd cu ochii. Partea de lângă Timiş a oraşului, apoi comunele Orcea şi Borcea sunt serios ameninţate.

Distrugerea unui detaşament turc. Se telegrafiéză din Sofia, că o bandă de insurgenţî macedonenî, comandaţî de Storianoff, ar fi atacat un detaşament de trupe turcescî nu departe de Sneratz, din care a ucis 140 de ómenî, ér restul l'a pus pe fugă.

Succesiunea la tron în Serbia. Regele Alexandru are încredere, că senatul şi camera vor primi propunerea sa d'a se numi locotenentul Lunjevitza ca moştenitor al tronului. Părechea regală n'a asistat la serbarea naţională pentru liberarea Serbiei de sub jugul turcesc, de óre-ce esistă o mare nemulţumire între ofiţerî.

Preşedintele Loubet în Algeria. Preşedintele Loubet a plecat la Alger pe bordul crucişetorului cuirasat „Jeanne d'Arc“.

Cértă între soldaţii germanî şi austriacî. *„Agenţia Reuter“* află din Peking, că un conflict ar fi isbucnit între soldaţii germanî şi austriacî, în numĕr de vre-o 50 din fie-care parte, într'o cârciumă. Certa s'a transplantat apoi în stradă şi a degenerat într'o învălmăşélă. Luptătorii s'au servit de cărămiḑî, de bastóne, câţî-va de cuţite şi alţii de arme. O companie germană şi alta austriacă au despărţit pe luptătorî şi au deşertat strada. Au fost mai mulţî rĕniţî; ei au fost transportaţî la spital.

A înebunit în biserică. In Sâmbăta Pascilor, când se serbéză la catolicî învierea, în biserica din Becicherecul-mare o servitóre cu numele Draga Migátow, s'a urcat pe treptele amvonului şi a strigat: „Eu sunt Dumneḑeu! Eu am înviat!“ — Numai cu mare greutate putură înfrîna pe nenorocita fată, care voia sĕ sară din amvon. Intervenind poliţia, fata a fost dusă la spital.

Kohn — mijlocitor de căsĕtorie. „Pentru o damă tînĕră şi frumósă, care are zestre de o jumĕtate milion coróne se caută un bărbat potrivit“. Anunţul acesta se puté ceti în foile din Viena în 1898. — Deşi orî-ce om cu mintea sănĕtósă puté sĕ ghicéscă, că e la mijloc o înşelătorie, fiind-că o damă, care are zestre de $^1/_2$ milion, nu va apela nicî-odată la anunţurî prin ḑiare, pentru a-şî găsi un bărbat, totuşî s'au aflat 17 bărbaţî, carî au cădut în capcana jupânului Kohn, care publicase anunţul, trimiţêndu-i avansurî pe socotéla zestrei drept „onorar“ pentru mijlocire. Vĕḑêndu-se înse traşî pe sfóră l'au dat în judecată şi curtea cu juraţî din Viena l'a condamnat pe Iosif Löbl Kohn la 4 anî temniţă grea. Sumele escrocate se urcau la cifra de 4570 cor. 60 banî.

Cum şi-a bătut joc Solomonovicî de 12 Oltenî. In Paris trăesce un domn, care pórtă numele de mai sus şi are în antreprisă un local de varietăţî numit „Casine de Paris“. Ca sĕ-şî facă rost de o novitate, care sĕ atragă public cât de mult, a scris fratelui sĕu în România sĕ-i angajeze 12 Oltenî şi 2 lăutarî. Oltenii au fost angajaţî, tot băieţî tinerî şi bunî dansatorî, căcî trebuiau sĕ se producă la Paris cu dansurî românescî „Căluşerul“, „Bătuta“ etc. Asta s'a întêmplat prin Octomvrie a. tr. Auḑind lumea de căluşerii românî, se îngrămădeau la localul lui Solomonovicî, de nu mai încăpeau. Antreprenorul înse nu le-a plătit Oltenilor nimica, aşa că bieţii ómenî s'au vĕḑut nevoiţî a se întórce în patrie. Ei nu şî-au putut plăti drumul de cât până la Zürich de unde au fost trimişî mai departe pe cheltuelile consulatului român. Tribunalul de Ilfov a dat acum în judecată pe fraţii Solomonovicî şi unul din ei, cel ce a angajat Oltenii, a fost şi arestat.

Un sfat bun. Cine vrea sĕ-şî facă în grădină un covor frumos de iérbă, aceluia se recomandă a-şî procura de la Magazinul de seminţe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de seminţe de iérbă compus din iérbă de la „Promenada“ séu „insula Margaretha“. De 29 anî liferéză Mauthner aceste seminţe de iérbă pentru parcurile splendide din Budapesta şi din insula Margaretha.

2. **Un medicament pentru popor.** Prin aşa numitul *spirt de vin* (Franzbrandtwein) şi *sarea de vin al lui Moll*, pacienţilor li-se oferă un mijloc vindecător sigur şi ieftin contra maladiilor de reumă apoi la rănî şi umflăturî. Preţul unei sticle dimpreună cu îndrumarea necesară e de corone 1·90. Se trimite ḑilnic prin rambursă postală de farmacistul şi liferantul curţiî c. şi reg. *A. Moll, Viena 1 Tuchlauben 9.* In farmaciile din provincie şi în droguerii sĕ se céră hotărît preparatul *A. Moll*, care e provĕdut cu marca de contravenţie şi cu subscrierea.

Un articol al Reginei României.

„Revista Idealistă“, care apare sub direcţia d-lui Mihail G. Holban, publică în numĕrul 2 un articol datorit penei M. S. Reginei României.

Articolul e întitulat *„Surorile de Caritate“* şi inaugurézǎ colaborarea Suveranei României la „Revista Idealistă“.

Mama rĕniţilor, cum forte bine relevéză d-l Holban, era indicată sĕ scrie un asemenea articol.

Cei carî au călĕtorit în Anglia, orî se ocupă cu chestiile filantropice, cunosc simpatica figură a d-rei Florence Nightingale. Mişcătórele paginî pe carî Carmen Sylva le publică în „Revista Idealistă“, vor face cunoscută opera de jertfă a acelei femei, o a doua providenţă pentru omenire.

Suverana termină frumosul sĕu articol asupra „Surorilor de caritate“ cu următórele duióse rĕndurî:

„Rugăm pe cei, carî sunt mai înaintaţî în viaţă şi carî sciu prin încercare, cât de puţin rĕmâne omului mai pe urmă din acele nălucirî ale tinereţei, sĕ nu ridă séu sĕ trécă înainte, séu sĕ se închine cu smerenie: faţă cu sora de caritate ei se găsesc în presenţa unei inimî, care s'a dat cu totul, creḑênd că a găsit ceea-ce căuta; ér ceea-ce căuta este atât de frumos, atât de măreţ, încât chiar décă ar greşi, pornirea ei ar merita respectul tuturor.

„Décă credeţî, că este datoria d-vóstrĕ de a-i arĕta greşala, faceţî-o încet, cu blândeţă, cu tótă inima: nu uitaţî că ceea-ce atingeţî, este ca orî-ce ideal, care nu mai subsistă: când se sfărîmă, te dóre...“

Representaţii, concerte şi petrecerî.

Elevii şcólei comerciale sup. rom. gr. or. din Braşov invită la serata dansantă, ce se vor aranja Marţî în 21 Aprilie 1903 st. n. în sala de la „Gewerbe Verein“. In pausă se va juca jocurile naţionale: Căluşerul de la Blaşiŭ, Bătuta şi Brâul. Preţul întrărei: de persónă 2 cor. Contribuirî peste taxa de întrare se primesc cu mulţămită. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea sĕ elibereză pe basa învitării. Comitetul aranjator: George Talescu, Virgil Bontescu Anastasiu Beşa, Octavian Neagoş, Alexiu Candale, Emanoil Stoica, Dumitru Hociotă, Constantin Călţiun din cl. III. comercială. Ioan Pintea, Aurel Greceanu din clasa II. comercială.

—*Societatea de lectură* a tinerimei de la institutul ped. teologic gr. or. român din Arad, învită la şedinţa publică, ce se va ţine la Dumineca Tomii în 13/26 Aprilie 1903 în sala „Casei Naţionale“. Inceputul la 7$^1/_2$ óre séra. Preţul de întrare: Locul I de persónă 4 cor., locul II. de persónă 3 cor., de familie 6 cor., locul III. de persónă 1 cor. 60 fil., de familie 4 cor. Contribuirî peste taxa de întrare se primesc cu mulţămită şi se vor publica prin ḑiare.

Program: 1. „Christos a înviat“, melodie bis. cântat de corul societăţii. 2. „Cuvênt de deschidere“ rostit de preşedintele societăţii, Romul R. Raţiu. 3. „Craiŭ nou“ de C. Porumbescu, esec. de orchestra societăţii. 4. „Importanţa religiunii în vieţa popórelor“, disert. de Romul R. Raţiu. „Faurul amorului“ de Unglaub. esec. de corul Societăţii. 6. „Feringhis“ (fragment) de V. Alexandri, predat de Ioan I. Ardelean. 7. „Din trecutul preparandiei nóstre“, disertaţie de Nicolae Christea. 8. „Serenadă“ de Cav. de Flondor, esec. de corul societăţii. 9. „Mórtea lui Fulger“ de G. Coşbuc, pred. de Virgil Cosma. 10. „Numele tĕu“ de G. Porumbescu esec. de corul societăţii. 11. „Şaua ţiganului“ de Th. Speranţă, pred de Ioan Toconiţă. 12. „Moment musical“ de Schuberth, esec. de orchestra societăţii. Dans.

— *Societatea sodalilor românî „Lumina“* din Braşov aranjéză Lunî în 7/20 Aprilie 1903 (a doua ḑi de Paştî) o serată dansantă culegială împreunată cu teatru, corurî şi declamaţiunî în sala hotelului „Orient“ nr. 1. Inceputul la 8 óre séra. Corurile se dirigéză de domnul învĕţ. N. *Oancea* jun. Intrarea de persónă 1.20 cor. Studenţii 80 banî. Bilete se pot căpĕta la D. D. Eremias nepoţii, la libr. Ciurcu, la Casina Română şi séra la cassă. NB. Oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor publica prin ḑiare.

Programul: 1. Musică. 2. Sunt vênător, marş cor bărbătesc de N. Popovicî. 3. Declamaţiune. 4. Fosta-i lele, cor mixt de G. Musicescu. 5. Declamaţiune, de sodalul V. Furnică. 6. Fóie verde pup de crin, cor mixt de Tim. Popovicî. 7. Declamaţiune. 8. La bordei, cor mixt de G. Musicescu. 9. Musică. 10. Teatru. *Iorgu de la Sadagura*, séu Nepot salba dracului, comedie în trei acte, de V. Alexandi. Persónele: N. Purchĕrea. N. Rusu, D. Ardeleanu, G. Popa-Petrescu, d-şóra A. Lungu, M. Lungu, V. Guran, *** V. Furnică, G. Ardeleanu. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea sodalilor.

---

bosit la ridicarea nivelului învĕţămêntului nostru primar, îl vedem ca redactor al fóiei *„Şcóla şi Familia“*, urmărind acelaşî ţêl al luminării neamului nostru.

Şi lăsatu-ne-a posterităţiî, „aere perennius“ o colecţie bogată de lucrărî literare scientifice şi didactice, carî constitue o scumpă moştenire pentru urmaşii sĕi din neam în neam.

La anul 1900, după neuitata festivitate a jubileului gimnasiului nostru, Ioan Popea trece la pensie. Dér sufletul luî şi în acest timp de retragere nedespărţit rĕmâne de şcóla iubită la care a muncit 35 de anî ca profesor. Şi cu inimă duiósă ne aducem aminte, cum venerabilul bĕtrân venia forte ades la şcólă, ca sĕ asiste la prelegerî şi sĕ convorbéscă cu iubiţii sĕi colegî. O seninătate binefăcĕtóre se 'ntindea atuncî totdéuna în jurul lui şi dragostea lui nemărginită pentru cariera dăscălăscă, bucuria ce o avea pentru progresul tinerilor şi vioiciunea lui senină, exercitau influinţă încuragiatóre şi înălţătóre asupra spiritelor nóstre de multe orî obosite de munca ḑilei, de multe orî desgustate de decepţiile vieţii. O, fericit de 3-orî fericit om, pe tine nu te înfrângeau nicî cele mai cumplite loviturî ale sorţii!

Scirea morţii lui, întêmplată în 1 a lunei curente, ne-a atins ca un fulger din senin. Cei mai mulţî nicî nu sciusem, că este bolnav. Ĕtă de ce sufletele nóstre abia abia sĕ pot reculege din cumplita emoţiune, ĕtă de ce gândul nostru abia abia sĕ póte împăca cu ideia, că emeritatul nostru coleg, tot-déuna veselul şi seninul Ioan Popea, nu mai este între cei vii!...

*

O, sfăşietóre durere, care ne storcî lacrimî din ochii învolburaţî, nu ne amărî sufletul nostru în acest solemn minut! Te du din inimile nóstre triste, căcî nu mai voim sĕ plângem!

O astfel de viĕţă, o aşa bogăţie de fapte vii, o aşa luptă nobilă pentru cele mai înalte idealurî, precum a trăit-o, a desăvîrşit-o şi a luptat-o scumpul nostru defunct, nu póte fi isvor de lacrimî durerόse! O astfel de viĕţă este o glorie eternă pentru cel ce a trăit'o, o aureolă, pe care o duce cu sine în eternitate óspele nostru vremelnic!

Da! dispară durerea din inimile nóstre! Dispară aḑî gróza morţii nepĕtrunse de mintea nóstră şi încuibe-se în inima nóstră mângâierea senină, că un suflet nobil s'a înălţat érăşi spre acea eternă lumină, din care se rupse,— mângâierea că, sufletul iubitului nostru rĕposat va plana din ceriurî acum şi de acî înainte asupra nóstră şi a neamului pe care l'a iubit.

In acest ultim moment de despărţire, îmî ridic glasul către cel a tot puternic şi'l rog: Dómne! deschide porţile fericirii eterne pentru sufletul neuitatului nostru coleg, care în sbor se înalţă aḑî la ceresc ul tĕu tron, ér în sufletele nóstre înduioşate picură balsamul mângâerei, întăresce cugetele şi inimile nóstre, ca din calea ta sĕ nu ne abatem, şi fă-ne parte şi nouĕ, la vremea care ni-o vei hotărî, ca sufletele nóstre sĕ binemerite a lua acelaşî sbor spre aceeaşî divină lumină, spre care se înalţă sufletul acestui iubit coleg al nostru şi devotat rob al tău! Amin!

ULTIME SCIRI.

Viena, 17 Aprilie. Ministrul unguresc de culte I. Wlassics a sosit aicî de la Raguza, ca sĕ intervină la *depunerea jurămêntului* noului episcop ales al Aradului I. I. Papp, ce se va face aḑî.

Literatură.

A apărut *„Almanachul“* societăţii *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conţinut bogat şi ilustrat. Format 8° cu 144 paginî. *Preţul 4 coróne.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu* cu preţul indicat, plus 35 banî porto.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Aprilie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.45
Renta de corone ung. 4%	99.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	94 15
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	201.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	157.50
Renta de hârtie austr.	100.65
Renta de argint austr.	100.45
Renta de aur austr.	121.65
Rente austr. 4% de corone	101 20
Losurĭ din 1860.	153.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit	724.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	674 —
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	116.90
London vista	239.75
Paris vista	95 32½
Note italiene	95.30

Dela vice-comitele comitatului Brașov.

Nr. 2927—1903.

Concurs.

Pentru postul de espeditor devenit vacant la magistratul orașului Brașsó, precum și pentru posturile jos însinuate, carĭ prin ocuparea postului sus numit vor putea deveni vacante, deschid concurs.

Emolumentele statorite pe basa statutului acum valabil, sunt următórele:

a) Espeditor: 1600 coróne salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir și 5 quinquenale.

b) Oficial al oficiului de dare: 1400 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir și 5 quinquen.

c) Primul oficial de contabilitate: 1500 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir și 5 quinquenale.

d) Al doilea oficial de contabilitate: 1400 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir și 5 quinquenale.

e) Al treilea oficial de contabilitate: 1200 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir și 5 quinquenale.

f) Cancelist: 1000 cor. salar fundamental, 200 cor. relut de cuartir și 5 quinquenale.

Toțĭ aceea, carĭ doresc a concura la posturile sus numite au a-șĭ documenta cu testimonii: etatea, purtarea morală, qualificațiunea, funcțiunile ocupate de până acum, capacitatea lor phisică și spirituală și cunoscința limbei maghiare, germane și române; competențĭ pentru postul de oficial și cancelist, la oficiul de dare, pe lângă cerințele sus numite mai au a-șĭ documenta și praxa în branșa matematică.

Oficențiĭ de present aplicațĭ în serviciul orașului n'au lipsă a-șĭ documenta acésta cerințe. — Totodată aduc la cunoscință publică, că atât oficialii de contabilitate și a oficiului de dare, cât și cancelistii sunt datorĭ a depune o cauțiune în mărimea salariului anual.

Petițiile sunt a se așterne sub scrisului, *până în 1 Maiŭ a. c. la 11 óre a. m.* cu atât mai vêrtos, pentru că petițiile întrate după espirarea acestui termin, nu se vor lua în considerare.

Brassó, în 7 Aprilie 1903.

Dr. Jekel m. p.
vice-comite.

2—2.(927).

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Aprilie n. 1903

Bancnot rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.08
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Mărcĭ germane	„	117.—	„	111 08
Scris fonc. Albina 5%		101.—	„	102·—
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	—.—

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 2927—1903.

Pályázati hirdetmény.

Brassó városi tanácsnál üresedésbe jött kiadói, valamint ez állás betöltése folytán netalán megüresedhető alábbi állásokra pályázatott nyitok.

A jelenleg érvényben álló szabályrendelettel megállapitott illetmények következők:

a) Kiadói: 1600 kor. alapfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

b) Adóhivatali adótiszt: 1400 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

c) Első számvevőségi irodatiszt: 1500 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

d) Második számvevőségi irodatiszt: 1400 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

e) Harmadik számvevőségi irodatiszt: 1200 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves pótlék.

f) Irnokoknál: 1000 kor törzsfizetés, 200 kor. lakpénz és 5 ötöd éves pótlék.

Mindazok, a kik ezen állások bármelyikére pályáznak, kötelesek igazolni megfelelő bizonyitványnyal életkorukat, fedhetetlen jellemüket, iskolai képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat, phizicai és szellemi képességüket, a magyar, német- és román nyelvnek ismeretét, ugy az irodatiszti, valamint az adóhivatali irnoki állásra pályázók, még kötelesek igazolni számtani miveltekben való jártasságukat. A városnál jelenleg alkalmazásba álló hivatalnokok ennek igazolása alól felmentetnek. Továbbá közhirré teszem, hogy a számvevőségi és adóhivatali irodatisztnek, valamint az adóhivatali irnokoknak egy évi fizetésével felérő biztositékot kell letenni.

Pályázati kérvények *1903 május hó 1-én d. e. 11 óráig*, nálam, annál is inkább benyujtandók, mert a határidőn tul beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Brassó, 1903. évi április hó 7.

Dr. Jekel Frigyes
alispán.

2—2.(927)

ROMÂNIA

Primăria comunei Constanța.

PUBLICAȚIUNE.

Caetul de sarcinĭ pentru darea în concesiune a iluminatului orașului Constanța cu gaz și cu electricitate, séu cu ambele de-odată fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul No. 28/903, și de D-l Ministru de Interne prin ordinele No. 2536 și 3554/903, se publică spre cunoscința generală că pentru darea acestei concesiunĭ pe o durată de 45 anĭ, se va ține, conform decisiunei Consiliului Comunal din ședința de la 26 Februarie a. c. **licitațiune publică în cancelariile acestei Primăriĭ,** strada Carol I Nr. 48, în ḍiua de **Lunĭ in 28 Aprilie (11 Maiu) órele 3 p. m. precis.**

Licitațiunea se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilității Generale a Statului. Supra oferte nu se primesc.

Concurențiĭ, spre a fi admișĭ la licitațiune, vor depune la Casa de Depunerĭ și Consemnațiunĭ, séu la orĭ ce altă Administrațiune financiară, o garanție în numerar séu în efecte publice garantate de Stat în sumă de (80.000) opt-ḍecĭ miĭ lei, presentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurențiĭ mai sunt datorĭ sĕ presinte Primăriei certificate legalisate în regulă, emanând de la autoritățile competinte din țéra de origine, ér Societățile Statutele de organisarea lor, prin care sĕ probeze că dispun de mijlóce suficiente și de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestui caet de sarcinĭ.

Concurențiĭ fără referințe seriόse nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse séu vor parveni la Primăria Constanța cel mai târḍiu la data și óra fixată mai sus și vor fi adresate:

Domnului primar al orașului Constanța

La Constanța
(România)

ele vor purta mențiunea:

„Ofertă pentru concesiunea iluminatului cu gaz séu cu electricitate, séu cu ambele de odată a orașului Constanța".

Ofertele primite la Primărie după ora și ḍiua licitației, și cele care nu vor fi însoțite de recepisa constătătóre de depunerea garanției, vor fi considerate ca nule și neavenite.

Comuna își reservă dreptul de a alege printre ofertele primite pentru iluminatul cu gaz séu cu electricitate, oferta pe care o va găsi cea mai convenabilă ținând sémă nu numai de preț, ci și de avantagiile sistemului oferit.

Caetul de sarcinĭ se póte vedé în cancelariile Primăriei orașului Constanța în tóte ḍilele de lucru de la órele 8—12 a. m. și de la 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SĂNTU.** Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10345—1903 Februarie 27. 3—5,(907).

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.